

IZVJEŠĆE O REVIZIJI
CENTRA ZA UKLANJANJE MINA
U BOSNI I HERCEGOVINI
ZA 2009. GODINU

Broj: 01-03 -06-16-1-876/10

Sarajevo, svibanj 2010. godine

KAZALO

I. MIŠLJENJE REVIZORA	3
II. NALAZI I PREPORUKE	5
1. Uvod	5
2. Postupanje po ranijim preporukama	6
3. Sustav internih kontrola	6
4. Proračun	8
III. KORESPONDENCIJA	9
 Privitak:	
Tablica1. Analiza odobrenog i izvršenog proračuna za 2009. god.	10

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Temelj za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini** (u daljnjem tekstu: BHMACH) i usuglašenosti poslovanja s važećom zakonskom regulativom za godinu koja se završava na dan 31. prosinca 2009. godine.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo BHMACH-a je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja tj. Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH, broj 33/07) i Pravilniku o računovodstvu proračuna institucija BiH (broj 01-St4-16-1810/05). Ova odgovornost obuhvata: uspostavljanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usuglašenost poslovanja BHMACH-a s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o finansijskim izvješćima na temelju revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 12/06), INTOSAI revizijskim standardima (Službeni glasnik BiH, broj 5/01) i Međunarodnim standardima revizije (ISA). Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usuglašeno s važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o usuglašenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima danim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima. Pri procjeni rizika revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo kako su pribavljeni revizijski dokazi dostatni i odgovarajući i kako osiguravaju temelj za mišljenje revizora.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijska izvješća BHMACH prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obveza na dan 31. prosinca 2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan i sukladni su s prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja.

Finansijsko poslovanje BHMACH u tijeku 2009. godine bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usuglašeno s važećom zakonskom regulativom.

Isticanje predmeta

Ne izražavajući rezervu na dano mišljenje, skrećemo pozornost na nedovoljnu učinkovitost u funkcioniranju sustava internih kontrola kako je to opisano u točki 3. Izvješća.

Sarajevo, 26.05.2010. godine

Zamjenik glavnog revizora

Dževad Nekić

Glavni revizor

Milenko Šego

II. NALAZI I PREPORUKE

1. Uvod

U svrhu izvršenja dugoročnog zadatka uklanjanja mina u Bosni i Hercegovini, u sastavu Ministarstva civilnih poslova i komunikacija, osnovana je Komisija za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini koja za svoj rad odgovara ovom ministarstvu. Komisija se sastoji od tri člana koje posebnom odlukom imenuje Vijeće ministara BiH.

Vijeće ministara BiH je sukladno odredbama Zakona o deminiranju u Bosni i Hercegovini¹ donijelo Odluku o osnivanju Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini², kao stručne službe Komisije za deminiranje u Bosni i Hercegovini. Prema odredbama navedene Odluke BHMAL je nadležan za:

- 1) BHMAL u ime Komisije obavlja slijedeće zadatke:
 - održava i vodi centralnu bazu podataka o minskim poljima i kapacitete za mape;
 - predlaže tehničke i sigurnosne standarde kao i standarde kvalitete obavljenog posla za operacije deminiranja i predlaže certifikate za odobrenje Komisiji;
 - pregleda dokaze o kvalificiranosti međunarodnih i domaćih firmi za deminiranje za njihovu akreditaciju, koju odobrava Komisija;
 - predlaže standarde za obuku koju odobrava Komisija, te prati i izvještava o njihovom provođenju;
 - priprema prijedloge za rad na deminiranju područja koja su na međuentitetskoj liniji razgraničenja, koje odobrava Komisija;
 - priprema planove rada i proračune za svoje aktivnosti, kao i izvješća i obračune, koje odobrava Komisija i nakon toga ih dostavlja Odboru donatora;
 - obavlja i druge poslove sukladno Zakonu o deminiranju u Bosni i Hercegovini.
- 2) BHMAL putem ureda u Banja Luci i Sarajevu obavlja slijedeće zadatke:
 - vodi operacije upoznavanja sa minama, obilježavanje mina, izviđanja i uklanjanja mina (u skladu sa tehničkim standardima odobrenim od Komisije i koristeći se postojećom civilnom ekspertizom u strukturama unutar entitetskih vlada);
 - osigurava podatke za centralnu bazu podataka o minskim poljima;
 - koordinira aktivnosti na deminiranju s drugim operativnim agencijama, vodeći računa da se one bave odobrenim prioritetima i da rade sukladno odobrenim standardima;
 - priprema prijedloge prioriteta za operacije deminiranja i izdaje radne zadatke u tijeku operacija deminiranja; vrši inspekciju, te, nakon završetka zadatka, vrši analizu kontrole kvalitete i predlaže izdavanje certifikata o izvršenoj kontroli kvalitete očišćenih površina;
 - predlaže listu prioriteta zadataka vladi entiteta;
 - priprema planove rada, proračun, izvješća i obračune za prezentiranje vladi entiteta, BHMAL-u, Komisiji i Odboru donatora;
 - obavlja i druge zadatke sukladno Zakonu o deminiranju u Bosni i Hercegovini.

¹ Službeni glasnik BiH, broj 5/02

² Službeni glasnik BiH, broj 15/02

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine izvršio je finansijsku reviziju za 2008. godinu u BHMACH-u i izrazio pozitivno mišljenje na finansijska izvješća i zakonitost poslovanja.

Pored iskazanog mišljenja smatrali smo potrebnim da predložimo određene preporuke za uspostavu učinkovitijeg sustava internih kontrola. Osvrtom na preporuke dane u revizorskom izvješću, te uvidom u preduzete aktivnosti utvrdili smo sljedeće:

Realizirane preporuke:

- U tijeku 2009. godine nisu vršene isplate naknada zaposlenicima za blagdanske poklone.

Preporuke čije je realiziranje u tijeku:

- I pored poduzetih određenih aktivnosti i dalje nije uspostavljen efikasan sustav internih kontrola nad izdacima za održavanje vozila, niti pri provođenju procedura propisanih za postupke javnih nabava.

3. Sustav internih kontrola

Odgovornost za uspostavljanje i primjenu sustava internih kontrola³ je na rukovodstvu BHMACH-a. BHMACH-om rukovodi direktor, a imenuje ga Vijeće ministara BiH na prijedlog Komisije.

Revizijom pojedinih pozicija rashoda utvrđeni su nedostaci u sustavu internih kontrola koji bi ubuduće mogli imati utjecaj na realnost i istinitost finansijskih izvješća, te je s toga neophodno definirati kontrolne postupke i uspostaviti kontrolne mehanizme za učinkovito upravljanje proračunom odobrenim sredstvima. Vezano za naprijed navedeno utvrdili smo sljedeće:

Internim Pravilnikom o plaćama i naknadama državnih službenika i zaposlenika su propisane plaće i naknade za rukovodeće i druge državne službenike i zaposlenike u Centru za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini. Tijekom revizije konstatirali smo da je na temelju Odluke Vijeća ministara BiH⁴ iz 2009. godine, a u koordinaciji s Ministarstvom civilnih poslova i Ministarstvom financija i trezora izvršena isplata dodatka na plaću u visini 50% na osnovnu plaću za efektivno radno vrijeme zaposlenicima koji su angažirani na inspektorskim deminerskim i poslovima deminerskog izviđanja. Spomenuta Odluka sadrži član o retroaktivnoj primjeni odredbi iste za period od 01.07. do 31.12.2008. godine. Izvršena je procjena potrebnih finansijskih sredstava za razdoblje 07-12/2008. godine u neto iznosu od 73.999 KM i za razdoblje 01-04/2009. godine u neto iznosu od 23.194 KM. Obračun i isplata je izvršena uz plaću za travanj 2009. godine, a potom je vršena redovna isplata ovih dodataka na temelju evidencije o efektivnom vremenu provedenom u obavljanju dužnosti. Evidencija se dostavlja uz redovne ših liste za tekući mjesec. U skladu sa članom 6. Odluke Vijeća ministara BiH o utvrđivanju dodatka na plaću, direktor BHMACH je donio rješenje o imenovanju Komisije, čiji je zadatak periodična kontrola primjene odredaba Odluke. Komisija je izvršila kontrolu obračuna dodatka, za

³ MRevs 315, tačka 4. (c): Interna kontrola – postupak koji su oblikovali i stavili na snagu oni koji su zaduženi za upravljanje, menadžment i ostalo osoblje kako bi se osiguralo razumno uvjerenje o postizanju ciljeva poslovnog subjekta u vezi s pouzdanim finansijskim izvještavanjem, učinkovitim i uspješnim poslovanjem i udovoljavanjem primjenjivih zakona i regulativa. Pojam "kontrola" odnosi se na svaki aspekt jedne ili više komponenti interne kontrole.

⁴ Službeni glasnik BiH, broj 22/09

period 01.07.2008. godine do 31.12.2009. godine, na temelju koje je sačinjeno izvješće sa preciznim zapažanjima i prijedlozima za otklanjanje uočenih nepravilnosti, na temelju kojih je i izvršen povrat pogrešno obračunatog dodatka u ukupnom iznosu od 7.983 KM.

Preporučamo da se uspostavi efikasan sustav internih kontrola u dijelu obračuna i isplate pripadajućeg dodatka na plaću, za efektivno vrijeme provedeno na inspektorskim deminerskim i poslovima deminerskog izviđanja u cilju pouzdanog evidentiranja i plaćanja ovih izdataka u periodu na koji se odnose, u skladno načelu modificiranog nastanka događaja definiranog odredbama Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine⁵.

Prema Pravilniku o plaćama i naknadama državnih službenika i zaposlenika u BHMACH-u, u dijelu koji se odnosi na blagajničko poslovanje, definirana je isplata akontacija i troškova službenih putovanja. Revizijom su obuhvaćeni nalozi za službena putovanja u zemlji. Primjećeno je da se u nekim slučajevima prilažu računi za smještaj–noćenje koji ne predstavljaju odgovarajuću osnovu za priznavanje nastalog izdatka (npr. račun ispisan rukom na paragon bloku, bez odgovarajućih isječaka iz fiskalne ili registar kase, dnevne karte za parkiranje i sl.), kao i da se u strukturu vremena provedenog na službenom putu uključuje i vrijeme za određene aktivnosti koje po prirodi nisu poslovnog karaktera.

Preporučamo da se unaprijedi sustav internih kontrola u dijelu provođenja formalne i suštinske kontrole priložene dokumentacije uz putne naloge, te obračunate strukture efektivnog vremena provedenog na službenom putovanju, a u cilju odobravanja samo odgovarajuće dokumentacije i efektivnog vremena provedenog na službenom putu sa svrhom izvršenja planiranih poslovnih aktivnosti.

Revizijom troškova nastalih na temelju izdataka opravke i održavanja vozila konstatirali smo da BHMACH uredno vodi evidenciju o upotrebi, opravci i održavanju vozila. Međutim, analizom evidentiranih troškova po regionalnim centrima, zamijećene su , nerazmjere u učešću pojedinih centara u ukupnim troškovima u odnosu na broj vozila koji su na raspolaganju tim centrima. Mišljenja smo da sustav internih kontrola, kao i postojeću bazu podataka, treba kontinuirano nadograđivati, posebno uzimajući u obzir organizacionu strukturu institucije i disperziju voznog parka od 91 vozila. Smatramo da je neophodno u cilju racionaliziranja i učinkovitosti uporabe vozila preispitati opravdanost postojećeg voznog parka obzirom na broj zaposlenih u instituciji i radne zadatke.

Neophodno je uspostaviti učinkovitiju kontrolu troškova koji se vežu za službena vozila (opravke, servisi, itd) i preispitati opravdanost postojećeg voznog parka, a u cilju racionaliziranja i učinkovitosti trošenja proračunskih sredstava.

Također, smo konstatirali da je BHMACH u 2009. godine, krenuo u proceduru izbora najpovoljnijeg dobavljača za usluge održavanja vozila, podjelom postupka na tri lokaliteta Tuzla, Sarajevo i Banja Luka. Na temelju istog izvršeno je zaključivanje ugovora sa najpovoljnijim dobavljačima za lokacije Tuzla i Sarajevo, a do izbora najpovoljnijeg dobavljača za područje Banja Luke nije došlo zbog prigovora drugostepenom organu na proces izbora najpovoljnijeg dobavljača. Drugostepeni organ, Ured za razmatranje žalbi, predmetni postupak, na temelju prigovora jednog dobavljača, vraćao je na ponovno razmatranje četiri puta. Po posljednjem rješenju za vraćanje predmeta na ponovno postupanje BHMACH je pokrenuo upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine. Obzirom da je potreba za uslugama održavanja vozila neminovna, sugeriramo ugovornom organu, da izvrši konzultacije s Agencijom za javne nabave u vezi daljeg postupanja po navedenoj problematici.

⁵ Službeni glasnik BiH, broj: 61/04, 49/09

Revizijom procesa nabava usluga smještaja za potrebe održavanja obuke zaposlenih u BHMACH-u (realizirano 34.000 KM) uočeni su određeni nedostaci. Ugovorni organ je postupak izbora najpovoljnijeg dobavljača izvršio na temelju konkurentskog postupka podjelom na dva lota. Predmetom nabave definirane su, vrijednosno i količinski, potrebe za uslugama smještaja. Međutim obrascem za iskazivanje cijena je navedeno izražavanje jediničnih cijena (jednokrevetna soba, dvokrevetna soba, boravišna taksa), a na temelju kojih je i izvršena evaluacija ponuda, ne uzimajući u obzir potrebne količine. Ugovorni organ je bio dužan da osigura identificiranje najbolje ponude, za ukupno traženi obim usluga, a koja se realno nije mogla definirati na temelju jediničnih cijena. Kao posljedica ovakvog bodovanja je zaključenje ugovora sa najpovoljnijim dobavljačima u ukupnim vrijednostima definiranim zahtjevom za dostavljanje ponuda.

Preporučamo BHMACH-u da jasnim i preciznim definiranjem uvjeta za odabir i ocjenu najpovoljnijeg dobavljača osigura najučinkovitiji način korištenja javnih sredstava, kako je to definirano odredbama Zakona o javnim nabavama BiH⁶.

4. Proračun

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2009. godinu odobrena su sredstva za BHMACH u ukupnom iznosu od 8.845.000 KM. Mjerama ušteda u proračunu institucija Bosne i Hercegovine, u tijeku 2009. godine, odobreni proračun je umanjen za 373.600 KM. Na temelju odluke Ministarstva financija i trezora, izvršeno je restrukturiranje rashoda u okviru ukupno odobrenih izdataka u iznosu od 111.900 KM. U financijskom izvješću/Pregled rashoda iz proračuna po ekonomskim kategorijama za razdoblje izvještavanja 01.01.-31.12.2009. godine BHMACH je iskazao raspoloživa donatorska sredstva u iznosu od 180.789 KM.

BHMACH je iskazao izvršenje proračuna u iznosu od 7.287.955 KM što je, u odnosu na raspoloživa sredstva manje za 1.364.234 KM ili za 16%.

Struktura odobrenog i izvršenog proračuna po vrsti rashoda prikazana je u Tablici 1. u prilogu Izvješća.

Program rada i izvješće o radu

Prema važećim propisima nadzor nad radom BHMACH-a vrši Komisija za uklanjanje mina u BiH, pa sukladno tome, program rada i izvješće o radu BHMACH dostavlja Komisiji. U dostavljenom izvješću prezentirane su detaljne informacije o stupnju i/ili fazi realiziranja za svaki od programskih zadataka.

⁶ Službeni glasnik BiH, broj: 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09

III. KORESPONDENCIJA

BHMAC-u je uručen Nacrt izvješća o reviziji za 2009. godinu radi dostavljanja komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, BHMAC je dostavio komentare na nalaze navedene u Nacrtu izvješća o reviziji koji se odnose na točku 2. i 3.

Dostavljeni komentari, po našoj procjeni, ne sadrže nove činjenice koje bi utjecale na izmjenu nalaza sadržanih u Nacrtu izvješća o reviziji. BHMAC-u je dostavljen odgovor i temeljem toga ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji.

Revizijski tim:

Mirsada Sijamić, viši revizor

Nataša Pavlović, revizor

Nada Laco, revizor

Analiza odobrenog i izvršenog proračuna za 2009. godinu

Tablica 1.

Red. broj	Vrsta rashoda	Odobreni proračun po zakonu	Korekcije - mjere uštede po zahtjevu MMF	Re strukturanje i tekuća pričuva	Ukupno proračun (3+4+5)	Izvršenje proračuna	Razlika (6-7)	% (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Tekući izdaci	8.195.000	-373.600	0	7.821.400	6.604.638	1.216.762	84
1.	Plaće zaposlenih	4.734.000	-165.690		4.568.310	4.162.807	405.503	91
2.	Naknade troškova zaposlenih	1.162.000	-92.960		1.069.040	761.854	307.186	71
3.	Putni troškovi	90.000		15.000	105.000	66.908	38.092	64
4.	Izdaci telefonskih i pošt. usluga	144.000		17.500	161.500	142.403	19.097	88
5.	Izdaci za energiju i kom. usluge	115.000		-9.500	105.500	104.847	653	99
6.	Nabava materijala	449.000	-45.000	-50.500	353.500	225.255	128.245	64
7.	Izdaci za usl. prijevoza i goriva	478.000	-35.000	-25.000	418.000	263.663	154.337	63
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	325.000		73.000	398.000	396.719	1.281	100
9.	Izdaci za tekuće održavanje	367.000	-30.000	-20.950	316.050	186.115	129.935	59
10.	Izdaci za osiguranje	186.000		6.400	192.400	178.439	13.961	93
11.	Ugovorene i druge usluge	145.000	-4.950	-5.950	134.100	115.628	18.472	86
II.	Kapitalni izdaci	650.000	0	0	650.000	614.473	35.527	95
1.	Nabava zemljišta							
2.	Nabava građevina							
3.	Nabava opreme	650.000			650.000	614.473	35.527	95
4.	Nabava ostalih stalnih sreds.							
5.	Rekonstrukcija i inves.održ.							
III.	Tekuće potpore	0	0	0	0	0	0	0
1.								
2.								
IV.	Ukupan proračun	8.845.000	-373.600	0	8.471.400	7.219.111	1.252.289	85
V.	Donacije	0	0	180.789	180.789	68.844	111.945	38
1.	UNDP			34.488	34.488	34.488		100
2.	UNICEF			23.479	23.479	23.479		100
3.	NATO HQ			10.877	10.877	10.877		100
4.	JAPAN			111.945	111.945		111.945	0
VI.	Ukupan proračun sa donacijama	8.845.000	-373.600	180.789	8.652.189	7.287.955	1.364.234	84
VII.	Broj zaposlenih	189			189	187	2	99